

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 204/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/15/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/15/2006.

Sťažovateľ uviedol, že je účastníkom konania vedeného na okresnom súde, predmetom ktorého je žaloba, ktorú podal 30. januára 2006.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že okresný súd porušoval pri vedení tohto konania jeho označené základné práva na súdnu ochranu a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože „okrem pár obštrukčných a šikanózných úkonov“ vo veci nekonal. Na základe toho v októbri 2008 podal predsedníčke okresného súdu aj sťažnosť na zbytočné prietahy.

Sťažovateľ zároveň žiada ústavný súd, aby mu na jeho zastupovanie ustanovil v konaní právneho zástupcu.

V závere sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že:

„II.A. Okresný súd Bratislava I porušuje základné práva D. B. garantované čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 medzinárodného dohovoru.

II.B. Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť D. B. primerané zadosťučinenie vo výške 3.000 Eur v lehote 15 dní odo dňa doručenia Nálezu ÚS SR, pre hrubú nečinnosť.

II.C. Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu Bratislava I konať bez ďalších prietáhov a za dodržiavania zákonov a spravodlivosti, bez náznakov pomstychtivosti a nadutosti.

II.D. Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť trovy konania advokátovi aj sťažovateľovi v lehote 15 dní, od dňa doručenia nálezu ÚS SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/15/2006 svojou nečinnosťou porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V právnej veci sťažovateľa si ústavný súd vyžiadal z okresného súdu súdny spis, z ktorého zistil tento priebeh konania:

Dňa 30. januára 2006 podal sťažovateľ na okresnom súde návrh „o náhradu škody a nemajetkovú ujmu“ proti Slovenskej republike (Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky).

Okresný súd uznesením zo 6. apríla 2006 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania a žiadal ho, aby upresnil petit návrhu. Uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 20. apríla 2006 a 26. apríla 2006 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorý na základe výzvy okresného súdu a jeho poučenia doplnil návrh na začatie konania.

Okresný súd uznesením z 13. júla 2006 odmietol návrh sťažovateľa, pretože z jeho obsahu sa nedalo zistiť, čoho sa domáha. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že *„predmetné podanie je absolútne nejasné, chaotické a netýka sa návrhu vo veci samej“*.

Dňa 7. augusta 2006 podal sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu odvolanie. Dňa 16. augusta 2006 mu okresný súd uznesením uložil poriadkovú pokutu za hrubo urážlivé podanie, proti ktorému podal 4. septembra 2006 odvolanie.

Dňa 12. septembra 2006 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 27. júla 2007 krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu, ktorým odmietol návrh sťažovateľa a potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým sťažovateľovi uložil poriadkovú pokutu.

Dňa 10. augusta 2007 odvolací súd vrátil spis okresnému súdu, ktorý rozhodnutie krajského súdu doručil sťažovateľovi 3. apríla 2008.

Dňa 5. mája 2008 bola okresnému súdu doručená žiadosť Okresnej prokuratúry B. (ďalej len „okresná prokuratúra“) o zapožičanie súdneho spisu z dôvodu, že sťažovateľ podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania v jeho veci. Dňa 6. augusta 2008 bol spis okresnému súdu vrátený z Krajskej prokuratúry v B.

Dňa 28. októbra 2008 okresný súd dal návrh sťažovateľa na vyjadrenie odporcovi, ktorý mu svoje stanovisko doručil 2. decembra 2008.

Dňa 20. januára 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie dokladov o jeho osobných a majetkových pomeroch (k jeho žiadosti o oslobodenie od platenia súdneho poplatku). Vyjadrenie doručil sťažovateľ všeobecnému súdu 9. februára 2009 a 17. februára 2009 okresný súd dal pokyn na doručenie vyjadrenia odporcu sťažovateľovi,

na prípravu „uznesenia o ustanovení právneho zástupcu navrhovateľovi z radov advokátov“ a na predloženie veci 16. marca 2009 sudcovi na určenie termínu pojednávania.

Dňa 26. februára 2009 bol spis doručený ústavnému súdu.

Z obsahu sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nečinnosťou okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/15/2006.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 71/05).

Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry (I. ÚS 120/03, I. ÚS 66/04, II. ÚS 57/01) berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom..., ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 131/03). To primerane platí aj pre ďalšie namietané porušenie práv sťažovateľa.

Vychádzajúc z uvedeného, z predloženej sťažnosti, vyjadrení účastníkov a zo spisu okresného súdu sp. zn. 7 C/15/2006 ústavný súd zistil, že napadnuté konanie začalo 30. januára 2006, keď bol okresnému súdu doručený návrh vo veci sťažovateľa „o náhradu škody a nemajetkovú ujmu podľa zákona č. 514/2003 Z. z.“.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe zistených skutočností považovať postup okresného súdu za taký, ktorý by bolo možné vzhľadom najmä na doterajšiu dĺžku konania kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle citovaných článkov ústavy a dohovoru. V postupe okresného súdu možno síce zistiť aj prietah (obdobie od vrátenia spisu z krajského súdu – od augusta 2007 do októbra 2008), keď dal návrh na vyjadrenie odporcovi, ktorý ústavný súd kvalifikuje ako ojedinelý prietah, ktorý bol následnými úkonmi zo strany okresného súdu napravený. Navyše, spis bol v tomto období zapožičaný na tri mesiace okresnej prokuratúre, ktorá vybavovala podnet sťažovateľa.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, IV. ÚS 203/03, III. ÚS 359/08)].

Ústavný súd súčasne zoberal do úvahy aj správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ktorý svojím správaním môže tiež prispieť k zbytočným prietahom, pretože ak na jednej strane je sťažovateľ ako účastník konania oprávnený využiť na svoju obranu všetky procesné prostriedky dané mu príslušným procesným kódexom, na druhej strane musí počítať s tým, že ich včasné nevyužitie môže mať za nevyhnutný dôsledok spomalenie postupu všeobecného súdu pri prerokovaní veci samej, a tým aj predĺženie súdneho konania, a že tento dôsledok (predĺženie konania) nemôže v sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1

ústavy následne úspešne pričítať výlučne postupu konajúceho súdu a len z tohto dôvodu vyvodzovať porušenie svojich označených práv (obdobne napr. IV. ÚS 41/05).

A fortiori to platí v prípade akéhokoľvek podania sťažovateľa adresovaného súdu spôsobom, ktorý musí byť zrozumiteľný a v súlade s príslušným procesným kódexom. Za takéto „správanie“ pričítateľné podľa okolností veci na ťarchu účastníka konania možno považovať aj neúplný návrh na začatie konania, v dôsledku čoho okresný súd musel odstraňovať jeho nedostatky, uloženie poriadkovej pokuty za nevhodné výrazy na adresu okresného súdu a podobne.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh ďalej zistil, že sťažovateľ 20. októbra 2008 doručil predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú mu odpovedala vyjadrením sp. zn. Spr. 2283/08 zo 4. novembra 2008. V tomto podaní okrem iného uviedla:

«V zmysle ustanovenia § 64 zákona č. 757/2004 Zb..., prešetrila som Vašu sťažnosť v súlade s ustanovením § 62 ods. 1 zákona... konštatujem, že Vaša sťažnosť je dôvodná...

S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že odo dňa 11. 09. 2006 sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave z dôvodu rozhodovania o odvolaní navrhovateľa, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 27. 07. 2007. Nepatrí do kompetencie predsedu Okresného súdu Bratislava I hodnotiť, či v období, keď sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave bolo predmetné konanie poznačené prieťahmi. Od vrátenia predmetného spisu tunajšiemu súdu a vyhotovenia žiadosti o zapožičanie spisov tunajšieho súdu ku konaniu vedenom na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 7 C 15/2006 a vyhotovenia pokynu na doručenie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave o odvolaní navrhovateľa, dňa 16. 08. 2007 do 15. 05. 2008 súd vo veci nevykonal žiadny procesný úkon, a preto je predmetné konanie poznačené prieťahmi, ktoré boli spôsobené predovšetkým vysokým nápadom vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu ako aj nedostatočným personálnym obsadením sudcov na civilnom úseku tunajšieho súdu. Vzhľadom na vysoký nápad v oddelení „7 C“ a pretrvávajúci veľký počet nevybavených vecí v oddelení 7 C sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi sudkyne a vyšších súdnych úradníkov predĺžili.

Vzhľadom na vyššie uvedené môžem konštatovať, že vznikol objektívny priesťah v predmetnom konaní, a preto som vyhodnotila Vašu sťažnosť za dôvodnú a zároveň mi dovoľte, aby som sa Vám za spôsobený priesťah v mene súdu ospravedlnila. Subjektívne zavinenie zákonného sudcu, vyššieho súdneho úradníka, ako zamestnancov súdu, zistené nebolo. Zároveň Vám oznamujem, že som vyzvala zákonného sudcu a vyššieho súdneho úradníka, aby neodkladne prijali opatrenia na odstránenie vzniknutého stavu. Vybavenie veci budem priebežne sledovať, tak aby k zbytočným priesťahom v konaní so strany súdu nedochádzalo...»

Vychádzajúc z týchto okolností ústavný súd konštatuje že sťažnosť bola podaná v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytoval, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ, pretože predsedníčka okresného súdu primerane reagovala a sama urobila nápravu, teda odstránila protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu.

Svedčí o tom to, že po 4. novembri 2008 okresný súd začal v jeho veci opätovne konať (20. januára 2009 vyzval sťažovateľa na predloženie dokladov o jeho osobných a majetkových pomeroch, 17. februára 2009 dal pokyn na doručenie vyjadrenia odporcu sťažovateľovi a na prípravu „uznesenia o ustanovení právneho zástupcu navrhovateľovi z radov advokátov“ a v súčasnosti má určiť termín pojednávania).

Preto ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/15/2006 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Až pokračujúca nečinnosť okresného súdu by eventuálne mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo však ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť. To ale neznamená, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením označených

práv sťažovateľa v uvedenej veci, ak okresný súd nebude ďalej konať o podanom návrhu a sťažovateľ zároveň splní všetky zákonné predpoklady a náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2009